

Dosarul nr. 3ra-236/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

ÎNCHEIERE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Lukașenko împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Serviciul de Informații și Securitate cu privire la contestarea actului administrative și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat parțial hotărârea din 09 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și în această parte s-a emis o nouă decizie, s-a declarat inadmisibilă acțiunea lui Vladimir Lukașenko cu privire la repararea prejudiciului moral, în rest hotărârea s-a menținut,

constată:

La 09 iulie 2019 Vladimir Lukașenko a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat constatarea ca fiind ilegală și anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale privind refuzul stabilirii și achitării pensiei în conformitate cu Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite pensia în conformitate cu Legea nr.1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, stabilirea și achitarea pensiei să fie efectuată din momentul adresării către Casa Națională de Asigurări Sociale din 12.02.2019, precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei pentru batjocura asupra cetățeanului Republicii Moldova și pentru prejudiciul cauzat ca urmare a zdruncinării sănătății.

În motivarea acțiunii reclamantul Vladimir Lukașenko a indicat că din 01 august 1978 până în 13 august 1992 a îndeplinit serviciul militar în organele de securitate ale Republicii Moldova.

Până la înrolarea în serviciu în organele de securitate, a făcut serviciu militar în termen din 03 mai 1975 până în 27 aprilie 1977.

Astfel, stagiul total de serviciu militar constituie 16 ani și 8 zile. După demisia în anul 1992 din serviciu militar a lucrat în mai multe întreprinderi și organizații peste 12 ani.

Luând în calcul durata serviciului militar, stagiul total de muncă constituie 28 ani și 7 luni. La 21 decembrie 2018 a împlinit vârsta de 62 ani și 8 luni. Din momentul menționat a obținut dreptul la stabilirea și primirea pensiei în legătură cu atingerea vârstei de pensionare, stabilite de Legea nr.1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne. Articolul 13 pct. d) al Legii nr.1544 din 23.06.1993, acordă dreptul la primirea pensiei luând în considerație stagiul său militar de peste 12 ani și 6 luni și a stagiului de muncă total de peste 25 ani. Faptul posedării stagiului militar și a stagiului de muncă total corespunzător este confirmat de documente, și anume, livretul militar și carnetele de muncă.

S-a adresat cu cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale pentru stabilirea pensiei în conformitate cu Legea nr.1544 din 23.06.1993, prezentând și setul necesar de documente.

La data de 25 aprilie 2019 a primit scrisoare, în care i s-a comunicat refuzul de stabilire și achitare a pensiei. Motivul refuzului de stabilire a pensiei a fost faptul că documentele prezentate nu acordă dreptul pentru stabilirea pensiei în conformitate cu Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Ulterior, la 22 mai 2019 s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu cererea prealabilă privind stabilirea și achitarea pensiei, iar la 16 iunie 2019 a primit refuzul. Motivul refuzului este faptul că nu a prezentat documentele care confirmă stagiul total de lucru (inclusiv cel civil), eliberat de Serviciul de Informații și Securitate.

Consideră că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru stabilirea și achitarea pensiei este ilegal.

Prin încheierea din 15 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces în calitate de persoană terță Serviciul de Informații și Securitate. (f.d. 2)

Prin hotărârea din 09 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Lukașenko. S-a constatat ca fiind ilegală și s-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale privind refuzul de stabilire și achitare a pensiei lui Vladimir Lukașenko în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Vladimir Lukașenko pensie în conformitate cu art. 13 lit. d) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, începând cu data adresării 12 februarie 2019.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Vladimir Lukașenko suma de 500 (cinci sute) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat.

În rest, pretențiile lui Vladimir Lukașenko din acțiune s-au respins ca fiind neîntemeiate. (f.d. 96, 100-103)

Instanța de fond a concluzionat că Vladimir Lukașenko îndeplinește toate condițiile pentru stabilirea pensiei în temeiul art. 13 lit. d) din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deoarece a fost eliberat din serviciu la data de 13.08.1992, a atins vârsta de pensionare 28 ani, 08 luni la data de 21.12.2018 și are o vechime totală de muncă peste 28 ani, din care 16 ani și 2 zile în serviciul militar. Astfel, instanța de fond a considerat că decizia privind refuzul stabilirii și achitării pensiei a Casei Naționale de Asigurări Sociale, în temeiul legii nr. 1544 din 23.06.1993 este neîntemeiată și ilegală.

Cu privire la pretenția lui Vladimir Lukașenko privind repararea prejudiciului moral din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, instanța de fond a considerat că urmează a fi admisă parțial, ori ultima prin inacțiunea sa a creat disconfort reclamantului.

La data de 17 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, ulterior la data de 12 februarie 2020 apel motivat. Astfel, apelanta s-a conformat prevederilor legale și a depus apelul în termen.

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat parțial hotărârea din 09 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis în această parte o nouă decizie, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de către Vladimir Lukașenko împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la repararea prejudiciului moral. În rest, hotărârea din 09 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a menținut. (f.d. 154, 155-166)

Instanța de apel în motivarea soluției sale a reținut că la examinarea cauzei instanța de fond neîntemeiat a dispus admiterea pretenției lui Vladimir Lukașenko privind încasarea prejudiciului moral din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, ori soluția în cauză a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

În susținerea poziției sale instanța de apel a reținut că conform art. 60, 166, 167, 207, 208 din Codul administrativ Vladimir Lukașenko nu s-a adresat cu o cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu privire la compensarea prejudiciului moral, or, prevederile normelor legale indică expres obligativitatea părții de a respecta procedura prealabilă în cazul solicitării reparării prejudiciului moral. Decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate, prin activitatea administrativă ilegală constituie în sine un act administrativ individual.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 09 noiembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, ulterior la data de 23 decembrie 2020 recurs motivat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi decizii. (f.d. 167, 172-175)

În motivarea recursului recurenta a invocat că decizia instanței de apel este parțial neîntemeiată, și anume, în partea, prin care s-a menținut hotărârea instanței de fond, deoarece s-a dat o apreciere eronată stării de fapt și a normelor de drept material pertinente speței, fiind emisă o hotărâre greșită.

Recurenta consideră că instanțele ierarhic inferioare au ignorat argumentele autorității publice, care și-a motivat actul administrativ litigios prin faptul că Vladimir Lukașenko nu a prezentat documentul necesar care confirmă vechimea în muncă deplină pentru stabilirea pensiei.

Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de apel a pronunțat decizia la data de 04 noiembrie 2020.

La data de 09 noiembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 167)

Din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa căsuței poștale „marina.samatiuc@justice.md” rezultă că la 15 decembrie 2020, ora 15:37, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale la adresa de e-mail „jurist@cnas.gov.md”, pentru notificare, decizia motivată din 04 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 168)

Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs motivat la data de 23 decembrie 2020, prin intermediul poștei, fiind înregistrat cu nr. 6003 la data de 28 decembrie 2020 de Curtea Supremă de Justiție. Astfel, obligația de contestare în termen a fost îndeplinită. (f.d. 172-175, 156)

La 21 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Vladimir Lukașenko și Serviciului de Informații și Securitate copia recursului motivat declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 178)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas